

Vilém Knoll
Jakub Hablovič
a kolektiv (eds.)

NADĚJE PRÁVNÍ VĚDY 2023

Právní věda v praxi

Naděje právní vědy 2023

Naděje právní vědy 2023

Právní věda v praxi

**Vilém Knoll, Jakub Hablovič
a kolektiv (eds.)**

Sborník příspěvků
ze stejnojmenné mezinárodní konference
pořádané Fakultou právnickou Západočeské univerzity v Plzni
v hybridní formě dne 24. listopadu 2023

Plzeň 2024

**FAKULTA PRÁVNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI**

Naděje právní vědy 2023: Právní věda v praxi

Editoři:

doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D.; Mgr. Jakub Hablovič, Ph.D.

Recenzenti:

Mgr. Michal Dittrich, Ph.D.; Mgr. Tomáš Křivka, Ph.D.; JUDr. Bc. Petr Kybic, Ph.D.;

doc. JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.; prof. JUDr. Karel Marek, CSc.;

JUDr. et PhDr. Jiří Novotný, Ph.D.; JUDr. Tomáš Pezl, Ph.D.;

JUDr. Petra Hrubá Smržová, Ph.D.

Za obsahovou stránku odpovídají autoři příspěvků.

Typografická úprava:

Jakub Pokorný

Vydala:

Západočeská univerzita v Plzni, Univerzitní 2732/8, 301 00 Plzeň

První vydání, 806 stran

Plzeň 2024

ISBN 978-80-261-1258-7

ISBN 978-80-261-1257-0 (brožovaná vazba)

DOI <https://doi.org/10.24132/ZCU.NADEJE.2023>

© Západočeská univerzita v Plzni, 2024

Editorická předmluva

Konference Naděje právní vědy je Fakultou právnickou Západočeské univerzity v Plzni pořádána s přestávkami již od roku 2006 a stala se již tradiční akcí na které se setkávají mladí i zkušenější vědečtí pracovníci a zejména doktorandi. Výhodou této konference – jak se alespoň její organizátoři domnívají – je její široké tematické pojetí, které umožňuje účastníkům prezentovat svá aktuálně zpracovávaná témata bez nutnosti jejich modifikace z důvodu tematického ohraničení, která podobné akce obvykle mají. To může být zajímavé zejména pro studenty doktorských studijních programů, kteří zde mohou prezentovat části připravovaných disertačních prací, získat zpětnou vazbu své dosavadní vědecké práce a současně jim také umožňuje naplnit jeden z obvyklých studijních požadavků – publikování části práce před jejím předložením k obhajobě. Tato akce tak naplňuje svůj cíl, který deklaruje již ve svém názvu, tedy podpořit a rozvíjet budoucí nadějně právní vědce bez rozdílu témat jejich zájmu.

Letošní 12. ročník konference byl opět uspořádán v hybridní formě, přičemž byla koncipován jako jednodenní. Za velkého zájmu účastníků ji v pátek 24. listopadu 2023 zahájil úvodním slovem děkan Fakulty právnické ZČU JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D., který v něm zdůraznil zejména potřebu rozvíjení osobních kontaktů mladých vědeckých pracovníků prostřednictvím konferenčních akcí. Následně proděkan pro vědu a výzkum doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D., seznámil přítomné s organizačními záležitostmi akce. Poté následovalo jednání v jednotlivých sekcích. S ohledem na to, že i v tomto roce byla přihlášena konferenční vystoupení zaměřená na různorodou škálu otázek právní vědy i aplikační praxe, odehrávala se konference v pěti souběžně probíhajících sekcích volně přístupných všem účastníkům. V nich osobně nebo on-line vystoupilo 122 řečníků z toho 67 ze zahraničí (ze Slovenska, Polska, Maďarska, Nizozemí), kteří přednesli své příspěvky v češtině, slovenštině, polštině a angličtině. Konference tak měla stejně jako v předešlých ročnících velmi bohatou účast.

Za nelehkou organizaci rozsáhlé akce a přípravu sborníku je třeba poděkovat řešitelskému a organizačnímu týmu, zejména Mgr. Jakubovi Hablovičovi, Ph.D., který se spolu s Mgr. et Mgr. Karolínou Hanzlovou, Mgr. Bc. Denisou Kotroušovou, JUDr. Janem Mífkem a Mgr. Vojtěchem Vrbou skvěle zhostil také řízení jednotlivých konferenčních sekcí. V neposlední řadě pak děkujeme také

členům organizačního týmu z řad studentů a zejména pak recenzentům této publikace za její posouzení.

Konference samotná i vydání tohoto sborníku pak bylo financováno v rámci interního grantového projektu Západočeské univerzity v Plzni SVK1-2023-007 „Naděje právní vědy – Právní věda v praxi 2023“.

Pevně věřím, že tento sborník si i přes své velmi široké tematické rozpětí najde spokojené čtenáře nejen z řad právnické akademické obce, ale i z řad všech těch, kteří se zabývají právem v praxi.

za organizační tým
doc. JUDr. Vilém Knoll, Ph.D.

Obsah

<i>Marek Adamkovič</i> Aktuálny stav kriminalizácie dezinformácií v Slovenskej republike	1
<i>Jan Adamov</i> Sankční politika České republiky v multilaterálním kontextu	7
<i>Filip Baláži</i> Princípy zdaňovania vs. aktuálne trendy v boji proti daňovým únikom	15
<i>Lýdia Baluchová</i> Medzinárodnoprávna subjektivita jednotlivca v oblasti ochrany ľudských práv s jej presahom do azylu a utečenectva	25
<i>Tibor Bartoš, Martin Orviský</i> Karuselové podvody	36
<i>Lilla Andrea Barzo</i> Thoughts on the private law interpretation of the doctor's duty to tell the truth ...	48
<i>Alexandra Bejvančická</i> Předběžné šetření některých trestných činů proti 6. příkázání: postavení obviněného a jeho advokáta	55
<i>Veronika Bernardinová</i> Aplikace korektivu dobrých mravů v rozhodovací praxi Ústavního a Nejvyššího soudu	63
<i>Matej Biroš</i> Materiálny pohľad na vývoj výšky škody ako kvalifikačného znaku následku trestného činu	71
<i>Petr Bydžovský</i> Právní úprava alternativních fondů z hlediska prevence kriminality	84

<i>Patrik Mária Čerňanský</i> Rozhodnutie prezidenta o nevymenovaní osoby za člena vlády Slovenskej republiky – Oprávnenie alebo svojvôľa?	90
<i>Radka Čihulková</i> Rekognice osob simultánní, sekvenční, wildcard či eliminační – kterou preferovat?	99
<i>Milan Dočkal</i> Vybrané aspekty nabytí vlastnického práva k pohľadávce	110
<i>Miroslava Dolíhalová, Jakub Dzimko</i> K zmluvnej úprave majetkových vzťahov medzi manželmi v podmienkach Slovenskej republiky	118
<i>Milan Ďurica</i> O rozvoji inštitútu odporovateľnosti v judikatúre najvyšších súdnych autorít	131
<i>David Dvořák</i> Disciplinární řízení v osnově zákona o tiskové komoře z roku 1930	140
<i>Attila Fodor</i> Polygraf v trestnom konaní v kontexte zásady nemo tenetur	147
<i>Laura Gazdagová</i> Medzinárodnoprávne mechanizmy ochrany environmentálnych ľudských práv hmotnoprávneho charakteru	157
<i>Karolína Godál</i> Nařízení o obecném režimu podmíněnosti ve světle rozhodnutí Soudního dvora EU o žalobách Maďarska a Polska a jeho budoucnost mezi nástroji na ochranu právního státu	170
<i>Karolina Gwiżdż</i> Recent changes in the taxation of residential real estate acquisitions in the context of the Polish tax on civil law transactions	182

<i>Milan Hlušák</i> Domnienky a fikcie v súkromnom práve	189
<i>Dominik Hoda</i> Odpovednosť člena statutárneho orgánu obchodní korporace za spôsobení úpadku ve světle § 66 zákona o obchodních korporacích ...	198
<i>Júlia Hoffmanová</i> Vybrané riziká a príležitosti daňovej (ne)regulácie v digitálnej ekonomike ...	207
<i>Roland Hochmann</i> Ekonomická kriminalita a priestor pre využívanie alternatívnych trestov pri jej trestaní	215
<i>Diana Horňáková</i> Právna regulácia obmedzovania politických práv v núdzových situáciách – rámcová analýza	222
<i>Žaneta Hošková</i> Žádost o výkon práce na dálku dle novely zákoníku práce	236
<i>Kateřina Hrabánková</i> Ochrana veriteľov v čase krízy obchodnej spoločnosti	246
<i>Miroslav Chupáč</i> Otázka (ne)priznání náhrady nákladů za zastoupení advokátem v soudním řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví	258
<i>Viktória Jánošová</i> Legal framework for the temporary protection of refugees	267
<i>Simona Karafová</i> (Ne)autorita ústavného textu optikou ústavných zmien	278
<i>Maximilián Kiko</i> Povinná miera opatrnosti poškodeného pri podvodných konaniach z pohľadu trestného práva hmotného	288

<i>Renáta Kišoňová</i>	
Od obdivu k znechuteniu	298
<i>Adam Kobylyjanský</i>	
Kauza Tempel ve světle aktuální judikatury Ústavního soudu	303
<i>Roman Kočí</i>	
Neslučitelnost funkcí zastupitele obce pohledem garance základních lidských práv	311
<i>Marie Kohoutová</i>	
Úloha mezinárodních dohod při ochraně práva znát svůj původ	322
<i>Vladimír Kolář</i>	
Procesní důsledky porušení povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele poskytovatelem úvěru	330
<i>Vladimír Kreiža</i>	
Odpovědnost za pomocníka-zaměstnance: Jak udělat z hororu příběh s dobrým koncem	342
<i>Petr Kulawiak</i>	
Nemajetková újma při pracovním úrazu	352
<i>Viliam Kutenič</i>	
Dodržiavanie zákonnosti v prípravnom konaní	358
<i>Elena Lazoriková</i>	
Špecifikácia daňových trestných činov v podmienkach Slovenskej republiky ...	366
<i>Zuzana Macková</i>	
Otázky nad aplikáciou Nariadenia (EÚ) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia pri poskytovaní štátnych sociálnych dávok (prídavku na dieťa)	377
<i>Martin Mach</i>	
The Right to be forgotten... but is it really a right?	390

<i>Ondřej Mach</i>	
Změna pohlaví v kontextu pracovního práva	397
<i>Martina Makaturová</i>	
Vývoj pôsobnosti Európskej únie v oblasti trestného práva	409
<i>Jan Mířek</i>	
Specializace trestních úseků soudních oddělení na sexuální trestné činy a na mezinárodní justiční spolupráci	419
<i>Miroslav Mimra</i>	
Nová právní úprava práce na dálku v zákoníku práce	431
<i>Pavčina Minaříková</i>	
Přijatá opatření ve vybraných státech Evropské Unie v době protiruských sankcí v oblasti veřejných zakázek a jejich vzájemné srovnání	443
<i>Michal Novák</i>	
Vybrané nedostatky zákona na ochranu republiky a jeho nadužívání v kontexte urážky prezidenta republiky	452
<i>Mária Nováková, Pavol Rak, Katarína Kezman</i>	
Pracovné podmienky odsúdených	458
<i>Jan Novotný</i>	
Limity mediálních projevů soudců plynoucí z požadavku nestrannosti	466
<i>Jiří Novotný</i>	
Aktuální stav dokončení hospodářské a měnové unie	477
<i>Kateřina Obadalová</i>	
Zaměstnanci nebo OSVČ? První rozhodnutí evropských soudů	489
<i>Júlia Ondrová, Michal Úradník</i>	
Ústavná sťažnosť fyzických alebo právnických osôb v intenciách lehôt	499

<i>Paulina Paľach</i>	
The latest jurisprudence line of the Polish Supreme Court in the context of doubts regarding the interpretation of Art. 17 ¹⁸ sec. 1 of the Act on Housing Cooperatives	506
<i>Petra Paluchová</i>	
Ochrana zvierat ako súčasť verejného záujmu z pohľadu Európskeho súdu pre ľudské práva	514
<i>Lucia Petříková</i>	
Náhradné materstvo z pohľadu aplikačnej praxe pracovného práva	524
<i>Vladimír Petrila</i>	
Zneužitie práva a daňový podvod v kontexte judikatúry Súdneho dvora Európskej únie	531
<i>Dominika Písařčíková</i>	
Postihovanie plagiatstva normami správneho práva	543
<i>Juraj Plaza</i>	
Eliminácia pracovných úrazov pomocou umelej inteligencie	550
<i>Martin Plch</i>	
Přivlastnění a nález jako originární způsob nabytí vlastnického práva v občanském zákoníku	560
<i>Viliam Poništ</i>	
Vliv rozsudku Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-422/19 a C-423/19 „Hessischer Rundfunk“ na vývoj menového práva	571
<i>Natália Priateľová</i>	
Zvýhodnenia ESOP programov a ich uplatnenie v praxi	584
<i>Marek Prudovič</i>	
lus commune – jeho pramene a charakteristika	596

<i>Nguyen Thi Quynh</i> Criticisms of Conventions on international carriage of goods by sea and the question of uniformity	606
<i>Martin Skaloš</i> Právo užívania pôdy v právnej úprave socialistického Československa	615
<i>Raheleh Soltanibahreman</i> Copyright regulations for AI-generated works in the EU	625
<i>Somayyeh Soltanibahreman</i> Legal History and Theory of Law: Unraveling the Foundations of Jurisprudence	632
<i>Marek Strzala</i> Religious freedom and the implementation of electoral programmes after the 2023 parliamentary elections in Poland	639
<i>Luca Szentgyörgyi</i> Property regime of couples in civil partnership in Hungarian law	653
<i>Michaela Szittyaiová</i> Keď sa proces sporí s hmotou (v prípadovej štúdií)	660
<i>Katarína Zajác Ševcová</i> Nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od nevlastníka, publicita údajov katastra a možné zodpovednostné nároky	666
<i>Lucia Šimová</i> Inštitút zapretia otcovstva so zreteľom na návrh dieťaťa	676
<i>Renata Špatenková</i> Nová realita dohod o prácich konaných mimo pracovný poměr. Omezení flexibility pod lupou transpoziční novely zákoníku práce	684
<i>Lukáš Toman</i> Povaha regresního nároku daňového ručitele	696

<i>Frederika Vešelényiová</i>	
Vývoj právnej úpravy poručníctva a zverenia dieťa do náhradnej starostlivosti na Slovensku v prvej polovici 20. storočia	702
<i>Pavel Vetešník</i>	
Role Ústavního soudu České republiky související s pandemií vyvolanou koronavirem COVID-19	714
<i>Michaela Vilhanová, Barbora Klůčiková</i>	
Obchodovanie s deťmi	729
<i>Bronislava Vinerová</i>	
Sloboda prejavu verzus právo na ochranu výsledkov tvorivej duševnej činnosti a možnosti jeho trestnoprávnej ochrany	739
<i>Gabriela Vlková</i>	
Agresivní daňové plánování a zneužití práva v judikatuře Nejvyššího správního soudu	753
<i>Vladislav Vnenk</i>	
Náležitosti odůvodnění příkazu k domovní prohlídce v judikatuře Ústavního soudu ČR	759
<i>Izabela Wasik</i>	
Education in the folk schools in the activities of the National Diet of Galicia	765
<i>Veronika Zoričáková</i>	
Aplikačný rozsah generálnej klauzuly bezdôvodného obohatenia v slovenskom a českom práve	778
<i>Marek Żukal</i>	
„Právo veta“ stálých členů Rady bezpečnosti OSN a limity jeho výkonu	787

Ústavná sťažnosť fyzických alebo právnických osôb v intenciách lehôt¹

JUDr. JÚLIA ONDROVÁ, PhD., univ. doc.

Katedra ústavného práva a teórie práva
Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

JUDr. MICHAL ÚRADNÍK, PhD.

Katedra obchodného a finančného práva
Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

DOI: <https://doi.org/10.24132/ZCU.NADEJE.2023.499-505>

Kľúčové slová:

ústavná sťažnosť, konanie, lehota, prerokovanie, ochrana

Úvod

Konanie o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby v intenciách čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) predstavuje najpočetnejšiu rozhodovaciu agendu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Sťažovatelia namietajú najmä porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, práva na spravodlivý proces, a to osobitne vo vizibilite porušenia právnej istoty a legitímneho očakávania, či prezumpcie nevinyl² a práva na obhajobu.

---

¹ Vedecký príspevok je výsledkom riešenia projektu „Hodnoty v práve“, ktorý je financovaný Vedeckou grantovou agentúrou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied (projekt č. 1/0619/21).

² K prezumpcii nevinyl pozri: MAĎAR, M. Prezumpcia nevinyl v trestnom konaní po rozsudku Súdneho dvora EÚ z 5. 9. 2019 vo veci C-377/2018. In: *Banskobystrické zámocké dni práva: zborník z 5. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie, Viglaš, 14.–15. 11. 2019*. Sekcia verejného práva „Vplyv rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie na rozvoj odvetvi

Predmetný druh konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky je aj konaním, v ktorom sa najčastejšie akcentuje subsidiarita rozhodovacej a preskúma- vacej činnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane akcentuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, a ani správnosť zistenia skutkového stavu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom ústavnoprávnej kontroly len vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne,³ a tak z ústav- ného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za násle- dok porušenie základného práva alebo slobody.⁴ V opačnom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené⁵ podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a do- plnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

V zmysle § 123 zákona o ústavnom súde musí ústavná sťažnosť obsahovať nielen všeobecné náležitosti podania podľa § 43 a § 39 zákona o ústavnom súde, ale aj osobitné náležitosti, pričom podstatnou je najmä sťažnostná narácia, na podklade ktorej sťažovateľ argumentačne podloží svoje tvrdenia o spôsobe a subjekte (orgáne verejnej moci), ktorý do jeho namietaných práv a slobôd zasiahol. Z uvedeného dôvodu nie je prípustná tzv. *actio popularis*.⁶ Sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho namietaných práv a slobôd. Ústavná sťažnosť môže obsahovať aj návrh sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného

---

verejného práva“. *Sekcia medzinárodného a európskeho práva*.“ Postavenie dieťaťa v me- dzinárodnom a európskom práve“. 1. vyd. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela – Belianum, 2020. [online] s. 116–125. [cit. 20.11.2023]. Dostupné na internete: <https://www.prf.umb.sk/veda-a-vyskum/konferencne-on-line-vystupy/v-banskobystricke-zamocke-dni-prava/>.

³ „... jednou z požiadaviek článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na vnútroštátne súdy je, aby sa zaoberali najdôležitejšími argumentmi vznesenými účastníkmi konania a aby uviedli dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov. ... opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi alebo zjavne svojvoľné (arbitrárne) zaoberanie sa takýmito argumentmi, je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu. ...“. – Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Vetrenko proti Moldavsku zo dňa 18. 5. 2010. K arbitrárnosti rozhodnutia pozri aj bod 37 nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 51/2020 zo dňa 9. 6. 2020.

⁴ Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 20/2013 zo dňa 24. 1. 2013.

⁵ K tomu pozri: KOPRÁŠ, E. Super ústavotrážca? In: *Principy konstitucionalizmu*. Plzeň: Vydava- telství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2015. s. 96–135.

⁶ SLADĚČEK, V. – MIKULE, V. – SUCHÁNEK, R. – SYLLOVÁ, J. *Ústava České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016. s. 959.

zásahu, proti ktorému bola podaná, ako aj návrh na rozhodnutie o dočasnom opatrení. V prípade, kedy sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, tak v ústavnej sťažnosti musí uviesť dôvody a požadovaný rozsah. Okrem už uvedených náležitostí podania sa návrh na začatie konania podľa čl. 127 ústavy vyznačuje aj určitými osobitosťami, akou je aj časové hľadisko pre podanie ústavnej sťažnosti.

Všeobecná lehota na podanie ústavnej sťažnosti

Ústavnú sťažnosť možno v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Pre podanie ústavnej sťažnosti je dôležité poznať nielen samotnú lehotu, ale najmä začiatok jej plynutia, ktorý v zákone o ústavnom súde nie je upravený jednotne. Lehota dvoch mesiacov sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. V prípade, ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia rozhodnutia sťažovateľovi. Ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. V prípade, keď bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, ako napríklad dovolanie,⁷ lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia⁸ rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

---

⁷ „... V prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (m. m. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). To však platí, len pokiaľ je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté. ...“ - Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 481/2011 zo dňa 10. 11. 2011.

⁸ Podľa právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky v prípade podania opravného prostriedku a súbežného podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o takomto opravnom prostriedku. - Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 143/2018 zo dňa 25.04.2018.

Lehota na podanie ústavnej sťažnosti a právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov

Z judikatúry ústavného súdu vyplývajú podmienky pre náležité podanie ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, obdobne tak čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „dohovor“), a to jej podanie ešte v čase, kedy takýto zásah do práv sťažovateľa trvá. Napriek tomu, že zmieňované právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v sebe obsahuje právo na to, aby vec bola prerokovaná pokiaľ možno v čo najkratšom časovom období, a teda bez zbytočných prieťahov, na strane druhej je nutné zdôrazniť, že žiadnym spôsobom neobsahuje podmienku, ktorá by napríklad okamihom právoplatnosti skončenia veci vylučovala právo domáhať sa nápravy porušených práv (v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti), ku ktorým došlo práve nečinnosťou orgánu verejnej moci. Vzhľadom na uvedené by mal ústavný súd upustiť od striktného právneho formalizmu a mal by prihliadať na to, čo je podstatné pre sťažovateľa.

V tejto súvislosti je potrebné zamyslieť sa aj nad obsahom odlišného stanoviska sudcu ústavného súdu Juraja Babjaka, uvedené v uznesení Ústavného súdu slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 117/03 zo 4. júna 2003, v ktorom vtedajší ústavný sudca nesúhlasil s odmietnutím ústavnej sťažnosti z dôvodu, že vo veci už bolo právoplatné rozhodnuté, a teda ani nemohlo ďalej dochádzať k porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ako hlavný problém označuje neúplnú charakteristiku účelu základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, respektíve práva na konanie v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa názoru J. Babjaka sú účelom označených práv dve podstatné zložky: 1. právoplatné skončenie veci a 2. konanie bez zbytočných prieťahov, alternatívne v primeranej lehote, pričom zdôrazňuje, že len takýto dvojitý účel práva zodpovedá ako zneniu čl. 48 ods. 2 ústavy, tak aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže právoplatné skončenie veci nie je samo osebe jediným účelom práva, nemôže byť ani rozhodujúcim momentom pre podanie sťažnosti ústavnému súdu v tom zmysle, že túto sťažnosť by bolo možné podať iba do právoplatného skončenia veci. Predstavenú tézu o dvojitom účele práva na prerokovanie veci niekdajší ústavný sudca odvodzuje aj od prípadov, keď medzi podaním sťažnosti ústavnému súdu a rozhodnutím o nej vo veci samej dôjde na všeobecnom súde k právoplatnému skončeniu veci sťažovateľa, pričom pre ústavný súd nie je v týchto

prípadoch spravidla rozhodujúce právoplatné skončenie veci, ale tri štandardné kritériá (charakter veci, postup súdu a správanie sťažovateľa). Vo svojom disente preto zdôraznil, že ak by bolo účelom práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy iba právoplatné skončenie veci, mohlo by to neprímerane zväzdať k vyslovovaniu porušenia práva, pretože nebol dosiahnutý jeho „jediny“ účel. Neskoršie podanie sťažnosti ústavnému súdu v porovnaní s opodstatnenými okolnosťami prípadu ide na vrub sťažovateľa, keďže si právo chránil pozdejšie, ako mohol. Nemožno ho však za neskorší postup postihnúť tak, že sa mu paušálne po právoplatnom skončení veci odníme prístup na ústavný súd. Tak ako iný sťažovateľ, ktorého základné práva alebo slobody mohli byť porušené právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, má mať právo napadnúť konanie všeobecného súdu z dôvodu zbytočných prieťahov alebo neprímeranej lehoty na ústavnom súde, a to v lehote dvoch mesiacov od právoplatného skončenia jeho veci na všeobecnom súde.

S predneseným právnym názorom sa možno stotožniť a je potrebné zdôrazniť, že práve jeho uplatnením v spojení s účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a náležitej ochrany by sa uplatnil materiálny prístup pri ochrane namietaných práv. Zásadnou je totiž skutočnosť, že ak je orgán verejnej moci nečinný, dochádza tým k oneskoreniu poskytnutia ochrany práv, ktorých ochrany sa na tomto orgáne verejnej moci subjekt práva domáha. Nie je preto podstatné, či porušenie svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namietne sťažovateľ ešte počas konania, alebo až po tom, ako bolo v konaní právoplatne rozhodnuté, pretože nečinnosť mala za následok porušenie práv a týmto porušeným právam je potrebné poskytnúť náležitú ústavnoprávnu ochranu. Striktný právny formalizmus dodržiavania vlastnej doktríny o nutnosti trvania prieťahov v konaní v čase, keď bola ústavná sťažnosť podaná, môže viesť k popretiu ochrany práv, ktorú musí vo výnimočných prípadoch, akým sú aj prieťahy v konaní, ústavný súd poskytnúť.

V tejto súvislosti je nutné upozorniť aj na dve významné skutočnosti. Jednou z nich je samotný pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorý je autonómny a podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky ho je potrebné vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.⁹ O to viac sa umocňuje druhá skutočnosť, ktorá spočíva v ochrane práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, keď právoplatné skončenie konania by *stricto facto* nemalo

---

⁹ Napríklad uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 755/2016 zo dňa 8. 11. 2016, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 201/2018 zo dňa 8. 3. 2018.

znamenaf prekážku brániacu ústavnoprávnemu prieskumu a konštatovaniu zistených zbytočných prietahov v konaní.

Zároveň je potrebné vyjadriť, že len samotné netrvanie zásahu, keď vec bola napríklad v dôsledku uplatnenia opravných prostriedkov predložená odvolaciemu súdu a prietahy sa vyskytovali v činnosti súdu prvej inštancie, neznamená vylúčenie ústavnoprávnemu prieskumu.

V praxi sa vyskytujú totiž aj prietahy, ku ktorým dochádza až po vydaní rozhodnutia, pretože síce už bolo v konaní rozhodnuté, avšak rozhodnutie nebolo sťažovateľovi doručené, respektíve nenadobudlo právoplatnosť. Je preto potrebné skúmať aj dĺžku konania, ktoré nebolo právoplatne skončené, hoci prípadne už mohlo byť vo veci rozhodnuté.¹⁰ Ústavný súd Slovenskej republiky preto akcentoval, že pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza z premisy podľa ktorej odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pričom tento účel možno zásadne dosiahnuť až právoplatným rozhodnutím.¹¹

Záver

Na poklade uvedeného je možné konštatovať, že v prípade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy právoplatné rozhodnutie vo veci, alebo procesná zmena, keď po vydaní rozhodnutia bude z dôvodu jeho napadnutia opravnými prostriedkami vo veci konať príslušný nadriadený orgán verejnej moci, neznamená a možno sa domnievať, že *stricto facto* ani nemôže znamenať prekážku toho, aby boli prietahy v konaní orgánu verejnej moci podrobené aj ústavnoprávnemu prieskumu zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky. Avšak aj v takom prípade je vždy potrebné prihliadať na osobitosti individuálneho prípadu.¹²

---

¹⁰ Rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Zarembová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 7908/07 zo dňa 23. 11. 2010, bod 19; Sirotnák proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 30633/06 zo dňa 23. 12. 2010, bod 28; Bubláková proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 17763/07 zo dňa 15. 2. 2011, bod 18.

¹¹ Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 187/2023 zo dňa 24. 5. 2023, Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 436/2021 zo dňa 30. 11. 2021.

¹² K tomu bližšie pozri: ONDROVÁ, J. – ÚRADNÍK, M. *Uprednostnenie právneho materializmu ako základná požiadavka moderného právneho štátu*. Praha: Leges, 2022. s. 69 a nasl., LALÍK, M. –

***

Resumé

Physical and Legal Entities Constitutional Complaint within the Time-Limit Intentions

The scientific contribution deals with the physical and legal constitutional complaint stated by Article 127 of the Slovak Republic Constitution. The attention is specifically put on the proceeding provided by the Constitution Court concerning the constitution complaint including the preliminary rehearing. The time aspect is mainly analyzed as regards the timely complaint submission and at the same time accentuating to grant the constitutional legal protection in connection with the objected rights. In this context, it is needed to take into consideration not only the ultimate two months' time-limit to lay down the complaint, but the specific facts as well, for instance there might be the factual basis of the law infringement or the length of the objected encroachment. Only under the preconditions of the basic attributes fulfilment, it is acceptable acknowledgment that the lawful requirements of the constitution complaint have been met.